

BUDSKAP FRÅN HANS HELIGHET PÅVE FRANCISKUS

Till den första Världsdagen för mor- och farföräldrar och äldre

”JAG ÄR MED DIG ALLA DAGAR”

Kära Farföräldrar och Morföräldrar, Kära äldre vänner,

”Jag är med dig alla dagar” (jfr Mt 28:20): detta är det löfte som Herren gav till sina lärjungar innan han for upp till himlen. Det är ord som han upprepar till er idag, kära morföräldrar och farföräldrar, kära äldre vänner. ”Jag är med dig alla dagar” är också ord som jag, som Roms biskop och liksom ni en äldre person, vill rikta till er på denna första Världsdag för mor- och farföräldrar och äldre. Hela Kyrkan är nära er – och oss – och bryr sig om er, älskar er och vill inte lämna er ensamma!

Jag är väl medveten om att detta budskap kommer till er i en svår tid: pandemin svepte över oss som en oväntad och rasande storm; det har varit en prövningens tid för var och en, men särskilt för oss äldre. Många av oss blev sjuka, andra dog eller fick erfara döden hos maka/make eller nära och kära, medan andra fann att de själva var isolerade och ensamma under långa perioder.

Herren känner till vad vi har gått igenom under denna tid. Han är nära dem som kände sig isolerade och ensamma, känslor som blev mer akuta under pandemin. En tradition berättar att den helige Joakim, Jesu morfar, upplevde sig främmande bland dem som var kring honom eftersom han inte hade några barn; hans liv, liksom hans frus Annas liv, betraktades som fruktlösa. Så sände Herren en ängel för att trösta honom. När han var nedstämd och funderade utanför stadsportarna visade sig en budbärare från Herren för honom och sade: ”Joakim, Joakim! Herren har hört din enträgna bön” (1) Giotto verkar i en av sina berömda fresker (2) placera denna scen på natten, en av dessa många sömnlösa nätter, fyllda av minnen, oro och längtan, som många av oss har vant sig vid. Också i de mörkaste ögonblick, som i dessa månader under pandemi, fortsätter Herren att sända *änglar* för att trösta oss i vår ensamhet och påminna oss: ”Jag är med dig alla dagar”. Han säger detta till dig, och han säger det till mig. Detta är innebörden i denna dag, som jag önskade fira för första gången detta särskilda år, när en lång period i isolering avslutas och det sociala livet så sakteliga återupptas. Må varje mor- och morfar, farmor och farfar, varje äldre person, särskilt de bland oss som är mest ensamma, få besök av en *ängel*.

Vid vissa tillfällen kommer dessa änglar att ha våra barnbarns ansikten, vid andra tillfällen familjemedlemmars ansikten, vänners för hela livet, eller ansikten från personer vi har lärt känna under dessa prövningens tider, när vi har lärt oss hur viktiga omfamningar och besök är för var och en av oss. Så ledsen jag blir över att detta på sina håll fortfarande inte är möjligt!

Herren sänder oss emellertid också budbärare genom sina ord, som alltid finns till hands. Låt oss försöka att läsa en sida ur Evangeliet varje dag, att be med psalmerna, att läsa profeterna! Vi kommer att bli upplivade genom Herrens trofasthet. Skriften kommer också att hjälpa oss att förstå vad Herren ber oss om i våra liv idag. Under varje timme på dagen (jmf. Mt 20:1–16) och under varje period i livet, fortsätter han att sända arbetare till sin vingård. Jag kallades att bli Roms biskop när jag hade nått, så att säga, pensionsåldern och trodde att jag inte skulle göra något nytt. Herren är alltid – *alltid* – nära oss. Ni vet att Herren är evig; han går aldrig någonsin i pension.

I Matteus evangelium säger Jesus till lärjungarna: ”Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er...” (Mt 28:19,20). Dessa ord är också riktade till oss idag. De hjälper oss att bättre förstå att vi har kallet att bevara våra rötter, att förmedla tron till de unga, och att ha omsorg om de små. Fundera över: vilket är vårt kall idag, i vår ålder? Att bevara våra rötter, att förmedla tron till de unga och att ha omsorg om de små. Glöm aldrig detta !

Det spelar ingen roll hur gammal du är, om du fortfarande arbetar eller inte, om du är ensam eller om du har en familj, om du blev mor- eller farförälder vid en ung ålder eller senare, om du fortfarande är oberoende eller om du behöver assistens. Därför att det inte finns någon pensionsålder från arbetet med att förkunna evangeliet och ge vidare traditionerna till dina barnbarn. Du behöver bara bryta upp och åta dig något nytt.

Vid avgörande ögonblick i historien har du ett förnyat kall. Du kanske undrar: Hur kan detta vara möjligt? Mina krafter försvinner och jag tror inte att jag kan göra så mycket. Hur kan jag börja handla annorlunda när vanor upptar så stor del av mitt liv? Hur kan jag ägna mig själv åt dem som är fattiga när jag redan är så upptagen med min familj? Hur kan jag bredda mitt synsätt när jag inte ens kan lämna min bostad? Är inte min ensamhet redan en tillräckligt tung börda? Jesus hörde själv en liknande fråga från Nikodemus, som frågade: ”Hur kan någon födas när han är gammal?” (Joh 3:4). Det kan hända, svarar Herren, om vi öppnar våra hjärtan för den Helige Ande som blåser vart han vill. Den Helige Ande vars frihet är sådan att han går vart som helst och gör vad som helst han vill.

Som jag ofta har uppmärksammat, vi kommer inte att stiga upp ur den nuvarande krisen till där vi befann oss förut, utan antingen till något bättre eller något sämre. Och ”Gud vill...måtte detta inte visa sig vara bara en ytterligare tragedi i historien från vilken vi inte lärde oss någonting...om vi bara kan ha i minnet alla dessa äldre personer som dog på grund av brist på respiratorer...om bara denna ofantliga sorg inte visar sig vara fruktlös, utan förmår oss att ta steg framåt mot en ny livsstil. Om vi bara upptäcker en gång för alla att vi behöver varandra, och att på så sätt vår mänskliga bräcklighet kan uppleva en ny födelse” (Fratelli Tutti, 35). Ingen blir räddad ensam. Vi är alla skyldiga varandra tack. Vi är alla bröder och systrar.

Detta sagt vill jag förklara er att ni behövs för att hjälpa till att i syskonskap och social vänskap bygga morgondagens värld: världen i vilken vi, tillsammans med våra barn och barnbarn, kommer att leva i när stormen har bedarrat. Var och en av oss måste ”ta aktiv del i förnyandet av och uppehållandet av våra samhällen, vilka befinner sig i svårigheter”. (Ibid., 77) Bland pelarna som uppehåller denna nya byggnad, finns det tre som ni, bättre än någon annan, kan hjälpa till att sätta upp. Dessa tre pelare är: drömmar, minne och bön. Herrens närhet vill skänka till alla, även de sköraste bland oss, den styrka som behövs för att gå ombord på en ny resa längs med en väg av drömmar, minnen och bön.

Profeten Joel lovade en gång: ”...era gamla män skall ha drömmar, era unga män se syner. (Joel 2:28). Världens framtid beror på detta förbund mellan ung och gammal. Vilka, om inte de unga, kan ta emot drömmar från äldre och få dem att förverkligas? För att få detta att hända är det nödvändigt att fortsatt att drömma. Våra drömmar om rättvisa, om fred, om solidaritet, kan göra det möjligt för våra unga att ha nya visioner; på så sätt kan vi tillsammans bygga framtiden. Ni behöver visa att det är möjligt att uppstå förnyade ur en erfarenhet av umbärande. Jag är säker på att ni har haft mer än en sådan erfarenhet: i era liv har ni mött flera svå-

righeter och ändå har ni kunnat gå genom dem. Använd dessa erfarenheter för att lära ut hur man går igenom nu!

Drömmar är sammanflätade med *minnen*. Jag tänker på det plågsamma minnet av krig, och dess betydelse för att hjälpa unga människor att lära sig värdet av fred. De bland oss som har upplevt krigets lidande måste föra vidare detta budskap. Att hålla minnen levande är en verklig uppgift för varje äldre person: att hålla minnet levande och dela det med andra. Edith Bruck, som överlevde den fasansfulla förintelsen, ”shoah”, har sagt: ”också att upplysa ett enda samvete är värt besväret och smärtan i att hålla minnet av vad som varit levande”. Hon fortsatte att säga: ”För mig är minne liv.” (3) Jag tänker också på mina mor- och farföräldrar, och de bland er som har emigrerat och vet hur svårt det är att lämna allt bakom sig, så som så många människor fortsätter att göra idag, med hopp om en framtid. Några av dessa människor kan även nu finnas vid vår sida och sköta om oss. Dessa typer av minnen kan hjälpa till att bygga en mer mänsklig och välkomnande värld. Utan minnen kommer vi emellertid inte att ha förmågan att bygga; utan ett fundament kan vi aldrig bygga ett hus. Aldrig. Livets fundament är minne.

Slutligen, *bön*. Som min företrädare, påve Benedikt, själv en helgonlik äldre person som fortsätter att be och arbeta för Kyrkan, en gång sade: ”äldres bön kan skydda världen, och kan kanske hjälpa den mer effektivt än många andras frenetiska aktivitet.” (4) Han uttalade dessa ord 2012, mot slutet av hans pontifikat. Det finns något vackert här. Er bön är en värdefull resurs: en djup andning som Kyrkan och världen är i trängande behov av (jfr. Evangelii Gaudium, 262). Särskilt i dessa svåra tider för vår mänskliga familj, när vi fortsätter att segla i samma båt över pandemins stormiga hav, har er förbön för världen och för Kyrkan ett stort värde. Den inspirerar i var och en den fridfulla förhoppningen att vi snart kommer till stranden.

Kära morföräldrar och farföräldrar, kära äldre vänner, när jag avslutar detta budskap till er vill jag också nämna exemplet från den salige (och snart helgonförklarade) Charles de Foucauld. Han levde som en eremit i Algeriet och där bar han vittnesbörd om ”hans önskan att känna sig som allas broder”. (Fratelli Tutti, 287). Hans livshistoria visar att det är möjligt, också i den egna öknens ensamhet, att be för de fattiga i hela världen och verkligen bli en universell broder eller syster.

Jag ber Herren att, också genom Hans exempel, vi alla må öppna våra hjärtan med känslighet för de fattiga och be för deras behov. Må var och en av oss lära att upprepa till alla, och särskilt till de unga, de tröstens ord som vi har hört talas till oss idag: ”Jag är med dig alla dagar”! Fortsätt framåt! Må Herren skänka er sin välsignelse.

Rom, Laterankyrkan, 31 maj 2021, festen för jungfru Marias besök.

Franciskus

-
- (1) Episoden berättas om i Jakobs protoevangelium
 - (2) Denna bild har valts till logotyp för Världsdagen för mor- och farföräldrar och äldre. (Se nedan)
 - (3) Minne är liv, att skriva är andning. *L'Osservatore Romano*, 26 januari, 2021
 - (4) Besök i ett boende ”Viva gli Anziani”, 2 november 2012

